

Column

Je moet natuurlijk altijd rekening houden met de wispelturigheid van de politiek, maar op een gegeven moment krijgt de Koninklijke Marine toch echt nieuwe onderzeeboten en nieuwe fregatten. Zonder naam kunnen deze vaartuigen het water niet op. Nu weet ik niet in hoeverre die naamgeving allang is vastgelegd, maar het lijkt me een uitgelezen kans om onze oorlogsschepen (weer) een vrouwennaam te geven.

Bij de behandeling van de defensiebegroting in de Tweede Kamer eind vorig jaar werd het punt naar voren gebracht door Tom van den Nieuwenhuijzen van GroenLinks en André Bosman van de VVD. Zij kwamen toen en ook al eerder met twee namen: Jos Gemmeke, naast koningin Wilhelmina de enige vrouw die onderscheiden is met de Militaire Willemsorde, en Francien de Zeeuw, die eerste vrouw die toetrad tot de Marine Vrouwen Afdeling. Mooie voorstellen. Met brede steun nam de Tweede Kamer vervolgens een motie aan, waarin deze wens werd verwoord. Iedereen denkt daarbij aan de twee nieuwe Nederlandse fregatten die op de planning staan. De Tweede Kamer heeft gelijk. Het wordt zo onderhand tijd.

Het is helemaal niet gek om marineschepen naar een vrouw te vernoemen. Voor Nederland is de keuzeruimte wat beperkt, omdat wij nu eenmaal niet veel – en ook steeds minder – oorlogsschepen hebben. De Verenigde Staten heeft met meer dan 400 oorlogsbodems gelegenheid genoeg. Daar zijn acht schepen naar een vrouw vernoemd – valt eigenlijk best tegen dus. Overigens is daar een al wat langere traditie om schepen naar vrouwen te vernoemen, zoals USS Martha Washington, een transportschip dat nog in de Eerste Wereldoorlog is ingezet. De huidige *destroyer* USS Roosevelt is dan weer vernoemd naar zowel president Franklin Delano Roosevelt als diens vrouw Eleanor Roosevelt. En even tussen haakjes: de Amerikaanse *destroyer* met de naam USS The Sullivans draagt de naam van maar liefst vijf broers die omkwamen aan boord van de USS Juneau in de Slag om Guadalcanal.

Andere landen laten ook een mager resultaat zien. Zoals we weten heet een van de twee vliegkampschepen van de Royal British Navy HMS Queen Elizabeth. De mijnenjagers van de Franse marine zijn vernoemd naar sterrenbeelden. De Cassiopée en de Andromède zijn daarvan vrouwennamen uit de Griekse mythologie. Da's makkelijk scoren dus.

Als we de twee nieuwe *anti-submarine warfare*-fregatten als Nederlandse marine een naam willen geven, kunnen we inderdaad denken Jos Gemmeke en Francien de Zeeuw. Maar we kunnen best een stapje verder gaan. Van de twee nieuwe fregatten krijgt Nederland er twee, maar België neemt er ook twee af. Er komen dus vier zusterschepen. Ik zou zeggen: geef deze fregatten in de geest van de Belgisch-Nederlandse samenwerking namen die verwijzen naar de gemeenschappelijke geschiedenis van de Lage Landen. Bijvoorbeeld van staatsvrouwen, die mede aan de wieg stonden van de Belgische en de Nederlandse geschiedenis en staatsvorming: zoals Johanna van Brabant (1322 – 1406; hertogin van Brabant en Limburg), Margaretha van Beieren (1363 – 1423; hertogin van Bourgondië), Jacoba van Beieren (1401 – 1436; gravin van Henegouwen, Holland en Zeeland) of Maria van Bourgondië (1457 – 1482; hertogin van Bourgondië, dochter van Karel de Stoute).

De Nederlandse en Belgische marines werken samen onder één bevel. De Nederlandse Commandant Zeestrijdkrachten is tegelijk Admiraal Benelux. Op de website van Defensie wordt het 'een schoolvoorbeeld van binationale samenwerking' genoemd. Samen ontwikkelen Nederland en België nieuwe fregatten. Hoe mooi is het als die samenwerking ook in de vrouwelijke naamgeving van de schepen bezegeld kan worden.

'Het is helemaal niet gek om marineschepen naar een vrouw te vernoemen'

Prof. dr. Theo Brinkel is KVMO hoogleraar Militair-maatschappelijke studies aan de Universiteit Leiden.